

Wojewódzka
Biblioteka Publiczna
im. Ł.Górnickiego
w Białymstoku

GŁOS

BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
Województwa Białostockiego

BIULETYN
INFORMACYJNO-METODYCZNY

BIAŁYSTOK 1997

NR 2(11)

**WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. Łukasza Górnickiego
w Białymstoku**

**GŁOS
BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
WOJEWÓDZTWA
BIAŁOSTOCKIEGO**

BIULETYN INFORMACYJNO-METODYCZNY

BIAŁYSTOK 1997

Nr 2(11)

Redaguje
zespół pracowników

Działu Metodyki Bibliotecznej
i Doskonalenia Kadr
pod kierownictwem

Jadwigi JUCHNIEWICZ

ISSN 1429-0332

Adres:
Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego
15-950 Białystok, ul. Kilińskiego 16
tel. 416-689 lub 326-436 wew. 18

Druk: ORTHDRUK, Białystok tel. 42-25-17

*Aby Nowy Rok stał się
czasem spełnionych nadziei
o lepszej przyszłości, a zdrowie,
spokój i pogoda ducha
gостиły w każdym domu i pracy*

*życzy
wszystkim bibliotekarzom*

*Dyrekcja
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Łukasza Górnickiego
w Białymstoku*

Walentyna SINIAKOWICZ
Wojewódzka Biblioteka Publiczna

**ZWIEDZIŁAM BIBLIOTEKI PUBLICZNE
STANU NEW YORK - USA**

Chciałabym na wstępie podziękować Pani Jadwidze Czeszek dyr. MGBP - Praszka woj. częstochowskie, że swoim artykułem w kwartalniku metodycznym woj. katowickiego Nr 4/96 zainspirowała mnie do podzielenia się wrażeniami z mojej wizyty w bibliotekach New York, którą odbyłam w czasie swojego urlopu wypoczynkowego w 1996 r.

Warunki były ku temu sprzyjające, gdyż przewodnikami byli moi synowie: Dariusz i Robert, bardzo dobrze władający językiem angielskim. Są oni czytelnikami bibliotek publicznych w swoich dzielnicach. Nie było więc problemu z uzyskaniem odpowiedzi na zadawane przeze mnie pytania. Dziwiono się, że tak profesjonalne są pytania. Musiałam w końcu przyznać się, że jestem bibliotekarką z Polski.

Poza wyjazdami turystycznymi w programie miałam zwiedzanie bibliotek, co nie zdziwiło moich synów. Zwiedziłam Centralną Bibliotekę Publiczną na Manhattanie, kilka dzielnicowych st. New York oraz Bibliotekę Kongresu w Waszyngtonie.

W jakich lokalach zlokalizowane są biblioteki publiczne? Otóż są przede wszystkim zbudowane od podstaw na potrzeby bibliotek, zgodnie z planem przestrzennego zagospodarowania uwzględniającego potrzeby kulturalne społeczności lokalnej. Bibliotekarze amerykańscy nie mogli zrozumieć, że biblioteki w Polsce znajdują się w lokalach wynajmowanych od innych

instytucji czy organizacji. Biblioteki wyposażone są w podstawowy sprzęt biblioteczny nie różniący się od dobrze wyposażonej np. białostockiej filii bibliotecznej, są natomiast już od dobrych kilkunastu lat w całości skomputeryzowane, mogą łączyć się z bibliotekami całego terytorium kraju. Biblioteki Stanu New York mają także połączenie z Biblioteką Kongresu w Waszyngtonie.

Zatrudnianie pracowników.

Otóż biblioteki amerykańskie stawiają przed kandydatami do pracy bardzo wysokie wymagania. Poza przesłaną przez kandydata aplikacją odbywają się także rozmowy. Pożądana jest bardzo szeroka wiedza, najczęściej w kilku specjalnościach, gdyż w tym bogatym kraju stwierdza się, że żadna biblioteka nie może pozwolić na model - jeden bibliotekarz - jedna dziedzina wiedzy. Od tych ludzi bowiem zależy kształt bibliotek i bogactwo gromadzonego księgozbioru. Wydaje mi się, że to także cechuje polskie bibliotekarstwo.

Pozostali pracownicy - poza tymi wysokokwalifikowanymi i zatrudnionymi na stanowiskach kierowniczych i samodzielnych - nie muszą mieć wykształcenia wyższego. Powinny zaś wykazywać się umiejętnościami ułatwiającymi wykonywanie czynności takich, jak: pisanie na maszynie, obsługa komputera. W działach udostępniania muszą to być osoby o miłym usposobieniu, gdyż duży nacisk kładzie się na sympatyczną, miłą obsługę czytelnika. Nie widziałam nie uśmiechniętego bibliotekarza.

W jaki sposób można korzystać z biblioteki?

Podstawą jest posiadanie karty bibliotecznej ze zdjęciem i kodem wystawionej przez którąkolwiek bibliotekę publiczną w stanie New York. Dokumentem tożsamości może być prawo jazdy, legitymacja studencka a nawet rachunek za ostatnie rozmowy telefoniczne.

Czytelnicy mogą jednorazowo wypożyczyć 5 książek, a po 30 dniach, większą ilość nawet 10-15 książek, oczywiście na określony przez bibliotekarza czas, który musi być bezwzględnie dotrzymany, jeśli nie, to czytelnik uiszcza opłaty karne (bez żadnej dyskusji i ulgi). Opłaty te nie mogą być darowane. Pytałam bibliotekarzy czy mają problem z czytelnikami dłużnikami. Odpowiedź brzmiała, że zdarzają się czytelnicy, którzy zapomnieli zwrócić książki, lecz po wysłaniu upomnienia natychmiast zwracają lub płacą za zagubione. Zapisy regulaminu są bardzo stanowczo przestrzegane.

Biblioteki publiczne są także otwarte w niedzielę. Oddziały np. kaset video lub muzycznych nawet do godz. 24⁰⁰. Są to wypożyczalnie odpłatne.

Dużą rolę w bibliotekach publicznych amerykańskich odgrywają wypożyczenia międzybiblioteczne wspomagające kolekcję książek w lokalnych oddziałach.

Czytelnik jeśli bardzo mu się spieszy może skorzystać bezpośrednio z usług sekcji wypożyczania międzybibliotecznego w bibliotece centralnej. Może tam prosić o książki danego autora bez precyzowania tytułu, książki i artykuły na dany temat, może sam kserować lub zrobić zdjęcie czy mikrofilm - oczywiście za odpowiednią opłatą. Urządzenia do wykonywania tych czynności stoją w dostępnym dla czytelnika miejscu, a więc w wypożyczalniach i czytelniach.

Chciałam jeszcze przekazać taką informację; wydaje mi się bardzo ważną z punktu widzenia oszczędności finansowych. Otóż biblioteki dzielnicowe nie posiadają w swoich zbiorach rozbudowanych księgozbiorów podręcznych. Gromadzą tylko podstawowe encyklopedie, informatory i słowniki. Rozbudowany i bogaty zbiór w kilku i kilkunastu egzemplarzach jednego tytułu posiada biblioteka centralna. Jeśli jest zamówienie od czytelnika to bibliotekarka potrzebną pozycję sprowadza do

swojej biblioteki lub wysyła czytelnika do centralnej, gdzie książka czeka na ustalony dzień i godzinę.

Najbardziej z bibliotek są zadowolone dzieci. Biblioteki stanu New York dysponują bardzo dobrymi kolekcjami książek w wieku od przedszkolnego do 14 lat. W bibliotekach odbywa się bardzo dużo programów dziecięcych, teatralnych, muzycznych, oferuje się specjalny sprzęt audiowizualny, są to przeważnie komputery „Aple”. Bardzo dużą wagę przywiązuje się do popularyzacji osiągnięć nauki - przekazuje się tę wiedzę w formie lekcji bibliotecznych, często urozmaiconych wizytą w muzeum, parku przyrodniczym, ZOO.

Biblioteki odgrywają dużą rolę w zorganizowanym kształceniu we współpracy ze szkołami poprzez usługi indywidualnej informacji i rekreacji. Te kontakty pozwalają lepiej zapoznać się z działalnością biblioteki publicznej.

Główna Biblioteka Publiczna na Manhattanie

Zauważyłam też, że bibliotekarze amerykańscy mają więcej czasu na pracę z czytelnikiem i społecznością lokalną, (książki otrzymują opracowane z całą bazą katalogów).

Biblioteka Centralna znajduje się na Manhattanie. W tej bibliotece szczegółowo zwiedziłam jedynie „dział słowiański”, w którym spotkałam bibliotekarkę Polkę. W dziale tym znalazłam książki klasyków literatury polskiej: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Czesława Miłosza, Karola Wojtyły, Stanisława Lema. Były też słowniki języka polskiego, historii literatury, historii Polski.

Polskiego akcentu natomiast nie znalazłam w bibliotekach dzielnicowych oczywiście w tych, które zwiedziłam. Bibliotekarki twierdziły, że mało Polaków korzysta z bibliotek, a jeśli chcieliby czytać w języku polskim, to nie ma żadnego problemu, wtedy będą kupowane nowości książkowe na ich życzenie.

Charakterystyczną cechą bibliotekarzy jest ich duża otwartość na środowisko, z bogatą ofertą dla każdego, duża samodzielność, bogactwo materiałów informacyjnych, znakomita działalność menedżerska.

Biblioteka Kongresu w Waszyngtonie

Jest to biblioteka amerykańskiego narodu. Obsługuje ona nie tylko członków kongresu i organów państwowych, ale i biblioteki całej Ameryki.

Kompleks Biblioteki Kongresu zlokalizowany jest na placu kapitołskim. Składa się z najstarszego budynku im. Thomasa Jeffersona w stylu włoskiego renesansu (budowa zakończona w 1897 roku). Główna sala ma wysokość 50 m, w której rozmieszczono 45 tys. wol. literatury informacyjnej i bibliograficznej i 250 miejsc dla czytelników z dostępem do komputerowych katalogów.

*Stary obiekt biblioteki naprzeciw placu kapitolskiego
obiekt im. Thomasa Jeffersona*

Drugi budynek im. Johna Adamsa udostępniono czytelnikom w 1939 r. Zgromadzone są tu wydawnictwa m.in. dotyczące dawnej historii, sztuki narodu amerykańskiego.

Obiekt im. Johna Adamsa

Trzeci obiekt Jamesa Madisonsa, oddano do użytku w 1980 r. z 8 czytelniami i pomieszczeniami do przechowywania specjalnych kolekcji, np. papirusów. Te zbiory umieszczone są na 860 kilometrach, znajduje się 26 milionów książek i pamfletów w 60 językach oraz 36 milionów rękopisów, wśród których znajdują się pisma prezydentów, archiwa ważnych rodzin, pisarzy, artystów i uczonych oraz materiały kartograficzne z XIV wieku, ponadto 7 mln muzykaliów, bardzo rzadko spotykane instrumenty np. Stradivariusa oraz 10 mln fotografii, grafik itp.. 75 tys. periodycznej literatury: 1.200 gazet, niektóre z nich to XVII-wieczne, 80 tys. filmów kinowych, 50 tys. telewizyjnych programów i około 7 mln mikrofilmów.

We wszystkich salach biblioteki organizuje się wystawy rękopisów, rzadkich książek itp.

Najnowszy obiekt im. Jamesa Madisonsa

Z Biblioteki Kongresu mogą więc korzystać wszyscy, którzy chcą być jej czytelnikami: uczeni, pisarze, artyści, dziennikarze, studenci itp. Biblioteka Kongresu jest otwarta każdego dnia, oprócz świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Biblioteka Kongresu obsługuje i służy pomocą innym bibliotekom Ameryki i poza jej granicami.

Na zakończenie chciałabym podzielić się taką refleksją.

Po pierwsze: nie musimy mieć kompleksów z powodu swojej pracy. Wiele zadań wykonujemy lepiej, natomiast brak nam wiedzy i talentów menedżerskich, większej samodzielności, no i pieniędzy na prace popularyzujące działalność oraz na wyposażenie w nowoczesny sprzęt komputerowy, reprograficzny.

Zamierzam biblioteki amerykańskie poznać lepiej, gdyż w 1998 r. będę miała przyjemność znowu odwiedzić New York, wówczas opiszę je bardziej szczegółowo.

Jadwiga PISANKO
Czytelnia Prasy WBP
Białystok

**EGZEMPLARZ OBOWIĄZKOWY WYDAWNICTW
PERIODYCZNYCH
W WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ
IM. ŁUKASZA GÓRNICKIEGO W BIAŁYMSTOKU**

Niniejszy tekst jest kontynuacją artykułu J. Juchniewicz „Egzemplarz obowiązkowy dla bibliotek” (Głos ... nr 1/97) i dotyczy egzemplarza obowiązkowego periodyków. Organizacja tych publikacji jest następująca: około 95% tytułów trafia do Czytelni Prasy, gdzie są opracowywane, udostępnianie czytelnikom i przechowywane zgodnie z Ustawą z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych. Czasopisma przeznaczone dla dzieci trafiają do Filii Bibliotecznej Nr 9 i tam są udostępniane czytelnikom dziecięcym, a czasopisma o tematyce muzycznej gromadzi i udostępnia Dział Zbiorów Specjalnych WBP.

Dotychczas (od maja 97 r.) wpłynęło do Czytelni około 1100 tytułów gazet i czasopism przysyłanych od wydawców z całej Polski. Znakomita większość to publikacje o charakterze ogólnopolskim, około 15% stanowią periodyki regionalne.

Większość wydawców nadsyła swoje tytuły bez jakichkolwiek problemów dbając o regularne i terminowe dostarczanie poszczególnych numerów. Są też tacy, którzy nie reagują na kilkakrotne przypomnienia o ciążyącym na nich obowiązku realizacji wyżej wspomnianej Ustawy np. wydawcy Życia, Życia Warszawy, Przeglądu Sportowego, Expressu Wieczornego, Super Expressu, Forum, Tygodnika Powszechnego itp.

Przyznanie WBP w Białymstoku egzemplarza obowiązkowego spowodowało dotychczas prawie czterokrotny wzrost liczby tytułów i znaczne poszerzenia zakresu tematycznego periodyków.

W zbiorach Czytelni Prasy znalazły się czasopisma i gazety, których dotychczas nie gromadzono, a zwłaszcza czasopisma z zakresu szeroko pojętych nauk stosowanych. Zwiększyła się bardzo ilość tytułów dotyczących ekonomii, pedagogiki, informatyki, prawa, religii, sportu, ekologii. Powstał nowy dział czasopism dla dzieci. Liczba tytułów magazynów ilustrowanych zwiększyła się z kilku do kilkudziesięciu.

Ilość tytułów i tematyka periodyków trafiających obecnie do WBP może zaspokoić potrzeby najbardziej wymagających czytelników. Swoimi zbiorami możemy w dużo większym stopniu niż dotychczas, wspierać biblioteki wyższych uczelni. W wielu przypadkach jako jedyna biblioteka w Białymstoku dysponujemy określonym tytułem. Posiadamy profesjonalne czasopisma dla biznesmenów, menedżerów, nauczycieli a także bardzo duży zbiór czasopism naukowych poszukiwanych głównie przez studentów. Jest też szereg tytułów pomagających w realizacji różnych zainteresowań hobbystycznych, czasopisma poszerzające wiedzę ogólną, a także o tematyce rozrywkowej.

Egzemplarz obowiązkowy spowodował, że WBP w Białymstoku, stała się jedynym w regionie północno-wschodnim centrum, gromadzącym całość produkcji wydawniczej Polski.

Ewa ZINIEWICZ-SIERGIEJKO
Instruktor
Działu Metodyki Bibliotecznej
i Doskonalenia Kadr WBP

PROBLEMY CZYTELNICTWA DZIECIĘCEGO W WOJEWÓDZTWIE BIAŁOSTOCKIM

W województwie białostockim dzieci są grupą czytelników, która jest otoczona szczególną troską bibliotekarzy. Zdajemy sobie sprawę z wagi jak najwcześniejszych kontaktów z książką i biblioteką. Wiadomo, że z reguły przyczyniają się one do utrwalenia nawyku czytania i systematycznego korzystania z naszych placówek. Dlatego też dążymy do objęcia zasięgiem czytelniczym możliwie największej grupy uczniów szkół podstawowych. Nie wszystkie środowiska posiadają oddziały dziecięce wyspecjalizowane w obsłudze najmłodszych, dysponujące bogatymi księgozbiorami przeznaczonymi dla tej grupy czytelników. Funkcjonuje ich obecnie 19, z tego 15 w środowisku miejskim i 4 w wiejskim. Jednak wszystkie biblioteki publiczne naszego województwa, nie tylko zlokalizowane w dużych miejscowościach, ale także wiejskie filie biblioteczne, posiadają księgozbiory dziecięce. Mamy też biblioteki wiejskie, np. GBP w Białowieży, w których księgozbiór dziecięcy wyodrębniono w oddzielnym pomieszczeniu i wprowadzono komputerową obsługę czytelnika. Kładziemy duży nacisk na właściwe zaopatrzenie w księgozbiór dziecięcy bibliotek ogólnych, co jest niezwykle istotne, gdyż niektóre biblioteki znajdują się w trudnej sytuacji finansowej. Biblioteki te obsługują przecież większość, bo aż 63,6% czytelników dziecięcych. Natomiast wyspecjalizowane w obsłudze uczniów szkół podstawowych oddziały dziecięce obsługują 36,4% dziecięcych użytkowników naszych bibliotek.

Spośród 42.754 czytelników dziecięcych zarejestrowanych w naszych bibliotekach z oddziałów korzystały 15.553 osoby. Jest to sporo, choć w dalszym ciągu główne zadanie w zakresie obsługi najmłodszych spada na biblioteki ogólne.

Na terenie województwa białostockiego funkcjonuje obecnie 5 bibliotek miejskich, 15 miejsko-gminnych i 34 gminne oraz 72 filie biblioteczne (wraz z filiami w Białymstoku).

W Białymstoku dzieci korzystają z 13 filii bibliotecznych. Wszystkie z nich dysponują księgozbiorami przeznaczonymi dla dzieci, a trzy z nich posiadają ponadto wydzielone pomieszczenia i pracowników obsługujących wyłącznie uczniów.

Od kilku lat obserwujemy w naszym województwie regres czytelnictwa dziecięcego. Przyczyny tego zjawiska są złożone. Duży wpływ na stan czytelnictwa dziecięcego ma sytuacja demograficzna, a także struktura wiekowa grupy dzieci w wieku szkoły podstawowej. Wg danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego od kilku lat grupa dzieci do lat 15. jest w naszym województwie coraz mniej liczna. W minionym roku zmniejszyła się ona o ponad 12.000. Ponadto maleje w grupie czytelników do lat 15. liczba czytelników w młodszym wieku szkolnym, przeważnie najbardziej aktywnych. Obecnie w grupie czytelników do lat 15. większość stanowią uczniowie starszych klas szkół podstawowych, którzy są mniej aktywni. Częściej poszukują książek pomagających w realizacji zadań szkolnych, lektur oraz związanych z indywidualnymi zainteresowaniami. Chętniej też korzystają z księgozbiorów czytelni. Przesunięcie się czytelników do starszej grupy wiekowej obserwujemy od kilku lat. Obecnie młodzież szkół średnich, pomaturalnych oraz studenci w naszym województwie są najaktywniejszymi użytkownikami bibliotek publicznych, zwłaszcza w dużych miejscowościach.

W ciągu ostatnich lat zmniejszyła się też liczba bibliotek oraz punktów bibliotecznych na terenie województwa, co w niektórych środowiskach utrudniło dostęp do książki, szczególnie najmłodszym, uczącym się w małych szkołach wiejskich w miejscu swego zamieszkania, gdzie często nie ma bibliotek publicznych. Od czasu przejęcia finansowania kultury przez samorządy terytorialne w województwie białostockim zlikwidowano 48 filii bibliotecznych; dalsze dwie są w trakcie likwidacji. Księgozbiory, w tym również książki dziecięce, ze zlikwidowanych placówek przejęły z reguły biblioteki gminne, a także biblioteki szkolne, gdzie dostęp do księgozbioru jest ograniczony ze względu na specyfikę pracy szkoły. Wiele dzieci nie dociera do nich, gdyż uczą się w miejscu zamieszkania.

W niektórych środowiskach, z powodu braku środków finansowych, zauważa się zmniejszony dopływ nowości, co niekorzystnie odbija się na strukturze księgozbioru. Wprawdzie od czterech lat % literatury pięknej dziecięcej w stosunku do księgozbioru ogółem pozostaje na stałym poziomie (24,9 %), jednak liczba książek z literatury pięknej dziecięcej systematycznie spada.

Wiele bibliotek nie ma też wystarczających środków na prowadzenie działalności upowszechniającej książkę i czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży. Braki finansowe utrudniają tym bibliotekom organizowanie dużych imprez czytelnicznych - zwłaszcza takich, które wiążą się z koniecznością zakupu nagród czytelnikom, opłatą prelegentów i autorów przyjeżdżających na spotkania autorskie, zakupem materiałów (np. na zajęcia plastyczne, teatralne itp.). Biblioteki nie są w stanie bezustannie poszukiwać sponsorów, którzy przeważnie wspierają ich działania tylko w wyjątkowych sytuacjach.

Oferta wydawnicza nie zawsze też umożliwia zaspokojenie potrzeb czytelnicznych. Pięknie wydane, kolorowe książki wcale nie tak rzadko są niezbyt wartościowe pod

względem merytorycznym. Wydawcy obawiają się wydawania debiutów. Stąd na rynku obserwuje się zalew wznowień tytułów „sprawdzonych” z klasyki dziecięcej, które biblioteki już posiadają w swoich zbiorach. Szczególnie odczuwa się brak książek z literatury pięknej z poziomu III ukazującej problemy współczesnej młodzieży.

Aktualny stan czytelnictwa dziecięcego w naszym województwie przedstawia się następująco:

% literatury pięknej dziecięcej do ogółu księgozbioru od czterech lat się nie zmienia i stanowi 24,9%. Wzrosła natomiast liczba książek na 1. czytelnika dziecięcego, która wynosi aktualnie 13,0 wol. Nie jest to jednak niestety wynik lepszego zaopatrzenia w nowości. Na ten wskaźnik składa się ostrożniejsza selekcja zbiorów w wielu bibliotekach słabo zaopatrywanych w nowości oraz zmniejszenie się liczby użytkowników w wieku szkolnym. W miastach wskaźnik ten jest niższy, bo wynosi 9,6 wol., w gminach 18,5 wol., a są też biblioteki wiejskie, w których przypada ponad 20 wol./1 czytelnika. Dość często jest to wynik sytuacji demograficznej w przygranicznych, „wymierających” wsiach, a tym samym zmniejszania się liczby czytelników najmłodszych.

% czytelników do lat 15. do ogółu czytelników na koniec 1996 r. wynosił 37,2. Jest to mniej niż w początkach lat 90., ale w dużej mierze spowodowane jest to sytuacją demograficzną.

W dalszym ciągu wypożyczenia literatury pięknej stanowią znaczny % ogółu wypożyczeń. Aktywność czytelnika dziecięcego w województwie ogółem, choć mniejsza niż w latach poprzednich, jest wysoka i wynosi 22,1 wol. Wyższa jest w oddziałach dziecięcych, tj. 23,6 wol. Najaktywniejszy jest czytelnik dziecięcy korzystający z oddziałów wiejskich, który w ciągu roku wypożyczył 31,3 wol.

W minionym roku zaobserwowaliśmy też wzrost zasięgu czytelniczego w grupie dzieci w wieku szkolnym. W 1996 r. zasięg wynosił 46,4. Wzrost zasięgu czytelnictwa dziecięcego przy jednoczesnym spadku liczby czytelników to w wielu wypadkach wynik pracy upowszechniającej książkę i czytelnictwo wśród dzieci prowadzonej przez bibliotekarzy bibliotek publicznych. Należy też zauważyć, że zasięg czytelnictwa dziecięcego jest najwyższy nie w dużych miastach, gdzie dzieci mają dostęp do dość dobrze wyposażonych bibliotek szkolnych, ale w środowiskach mniejszych. W małych miejscowościach biblioteki szkolne dysponują przeważnie niezbyt bogatym, a niejednokrotnie przestarzałym księgozbiorem. Biblioteki publiczne cieszą się więc z reguły większym zainteresowaniem. Dla porównania w miastach zasięg wynosił średnio 38,1, w Białymstoku nieco mniej, bo 34,1. Najwyższy jest w m-gm. 59,6. W gmianach nieco niższy, tj. 51,0.

Niezwykłe pozytywnym zjawiskiem obserwowanym w naszym województwie jest fakt zainteresowania dzieci i młodzieży szkolnej działalnością upowszechniającą prowadzoną przez biblioteki w swoich środowiskach. Uczniowie, zwłaszcza klas młodszych, chętnie biorą udział we wszystkich imprezach kulturalno-oświatowych, lekcjach bibliotecznych oraz konkursach czytelnicznych. Dużym zainteresowaniem cieszą się coroczne wojewódzkie konkursy czytelnicze, do których włącza się większość bibliotek publicznych na terenie województwa. Tematyka tych konkursów jest różnorodna, zawsze jednak dotyczy treści książek dziecięcych i ich autorów. W ostatnich latach związana była z książkami znanych i lubianych przez dzieci autorów, jak: Maria Kownacka, M. Konopnicka, H.J. Lofting. Dużym zainteresowaniem cieszą się też konkursy propagujące książkę popularnonaukową. Bardzo udany był np. konkurs o tematyce ekologicznej pod hasłem: „Zielone serce przyrody”. Ponadto WBP opracowuje szereg pomocy metodycznych, z których korzystają biblioteki terenowe. Wiele bi-

bliotek, zwłaszcza w większych środowiskach przygotowuje wiele form propagujących książkę i czytelnictwo wykorzystując materiały metodyczne zamieszczone w prasie fachowej oraz opracowane we własnym zakresie. W środowiskach, które systematycznie organizują imprezy czytelnicze, dzieci przyzwyczały się do tej formy kontaktów z biblioteką i chętnie włączają się do nich nie tylko jako bierni odbiorcy, ale także aktywni uczestnicy - pomagając organizatorom oraz prezentując swoje umiejętności i zdolności - np. aktorskie, plastyczne itp. Niezwykle ważną sprawą jest też dla naszych bibliotek współpraca ze szkołami. Możemy z satysfakcją stwierdzić, że w większości środowisk jest ona bardzo dobra lub przynajmniej dobra. Nauczyciele i bibliotekarze szkolni mobilizują uczniów do włączania się do imprez organizowanych przez biblioteki publiczne, pomagają w przygotowaniu uczestników konkursów. Bibliotekarze naszych placówek pomagają w realizacji programu przysposobienia czytelniczego.

W ostatnich latach biblioteki publiczne w województwie białostockim, zwłaszcza w większych środowiskach, szczególną opieką starają się otoczyć dzieci najmłodsze. Gromadzą zbiory przeznaczone dla dzieci w wieku przedszkolnym. Organizują dla nich formy pracy. Coraz częściej trafiają do naszych bibliotek grupy przedszkolne pod opieką wychowawców, bądź też maluchy z rodzicami lub starszym rodzeństwem. Wielu z nich staje się naszymi stałymi użytkownikami. Najczęściej takie dzieci po rozpoczęciu nauki w szkole podstawowej nie zrywają kontaktów z bibliotekami publicznymi. Liczne grupy przedszkolaków rejestrują np. biblioteki w Mońkach, Drohiczynie, Czarnej Białostockiej.

Powyższe spostrzeżenia ukazują najważniejsze problemy bibliotek publicznych naszego województwa w zakresie czytelnictwa dziecięcego. Zapewne w wielu środowiskach są one

podobne. W naszej codziennej pracy zamierzamy realizować takie zadania, jak:

- Objęcie zasięgiem jak największej liczby uczniów
- Włączenie do grona użytkowników dzieci w wieku przedszkolnym i zapewnienie im odpowiednich zbiorów
- Konieczność zapewnienia atrakcyjnej książki, zaspokajającej zainteresowania czytelnicze dzieci związane nie tylko z procesem nauczania, ale przede wszystkim z zainteresowaniami pozalekcyjnymi użytkowników
- Systematyczne organizowanie prac k-o. z zakresu upowszechniania książki i czytelnictwa
- Szeroka współpraca ze szkołami
- Wprowadzenie do bibliotek sprzętu komputerowego służącego nie tylko usprawnieniu obsługi czytelnika, ale przede wszystkim informacji
- Zapewnienie czytelnikom dziecięcym dostępu do bibliotecznych baz danych oraz programów multimedialnych.

Maria CZYŻEWSKA
Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Ł. Górnickiego
w Białymstoku

KOMPUTERYZACJA WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku¹

Sprostanie różnorodnym potrzebom czytelniczym i informacyjnym wszystkich naszych czytelników - młodzieży szkół podstawowych i średnich, studentów wyższych uczelni, słuchaczy szkół pomaturalnych i podyplomowych, osób pracujących i niepracujących - nie jest sprawą prostą. Aby sprostać temu zadaniu już w roku 1989 podjęto prace nad komputeryzacją prac bibliotecznych. Jako pierwszy uruchomiono moduł wypożyczeń. Nie był to być może (w ocenie dzisiejszej, po 8-letnich doświadczeniach i według obecnej wiedzy) wybór najlepszy, lecz wtedy konieczny ze względu na dużą liczbę czytelników i palącą potrzebę usprawnienia wypożyczeń. Poza tym, bez natychmiastowego pokazania konkretnych efektów pracy komputera, WBP nie miałyby szans pozyskania środków finansowych na dalszy zakup sprzętu i oprogramowania.

Przed uruchomieniem modułu Wypożyczalnia utworzono bazę czytelników (ok. 9.000 rekordów) i bazę księgozbioru z zapisem uproszczonym dla zbiorów najnowszych i tych wypożyczonych przez czytelników (ok. 50.000 rekordów). Księgozbiór nie odnotowany w bazie (wypożyczalnia główna posiada ok. 154.000 wol.) wprowadzono w trakcie rejestracji

¹ Jest to część artykułu pt. „Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku biblioteką otwartą...” rozdz. III WBP obecnie, jej otoczenie i miejsce w środowisku - napisanego dla „POLISH LIBRARIES TODAY”

wypożyczeń. Był to program autorski p. L. Kaniowskiego opracowany dla WBP przez firmę Schola i kilkakrotnie modyfikowany. Wypożyczalnia Główna pracuje w nim do dnia dzisiejszego. Baza czytelników wypożyczalni liczy obecnie 24.000 rekordów.

Od 1990 roku wprowadzono moduł katalogowania wydawnictw zwartych w programie Katalog (tego samego autorstwa), z możliwością importu danych do modułu Wypożyczalnia. Program Katalog był użytkowany w WBP do końca 1996 roku.

Z początkiem 1997 roku dokonano konwersji danych do programu MAK Biblioteki Narodowej. Obecna baza książkowa liczy ok. 45 tys. rekordów i jest katalogiem centralnym WBP obejmującym wpływy od 1990 roku do chwili obecnej.

Automatyzacją objęto w WBP również katalogi dokumentów dźwiękowych. Moduł ten uruchomiono w 1991 roku, początkowo w programie firmy Schola, a obecnie w programie MAK Biblioteki Narodowej. Baza muzykaliów liczy obecnie ok. 9.100 rekordów.

Oprócz baz tworzonych przez WBP zakupiono, głównie do Informatorium choć pracują one w sieci, gotowe bazy komputerowe np.:

- słownik tematów i określników haseł przedmiotowych BN
- 3 kartoteki komputerowe opracowane przez WiMBP w Łodzi
- bibliografię wydawnictw ciągłych BN
- bazę BABIN
- bazę BKP (Bibliografia Książek Podziemnych)
- bazy „Przewodnika Bibliograficznego” i BZC na CD-ROM-ach i dyskietkach
- wydawnictwa multimedialne polskie
- bazę prawniczą „DiM”
- bazę bibliografi dotyczącą piśmiennictwa ekonomicznego.

Od maja 1997 roku nasi czytelnicy mogą korzystać również z sieci INTERNET, na razie jednak tylko łączem komutowanym modem/telefon. Brak środków finansowych bardzo poważnie ogranicza komputeryzację WBP i pomimo usilnych starań dyrekcji biblioteki nie udaje się ich pozyskać. Dotyczy to zresztą i innych wojewódzkich bibliotek publicznych w kraju. Problem ten nie dotyczy bibliotek uczelnianych, które Komitet Badań Naukowych, fundusz PHARE i inne fundacje dotują hojną ręką. Podobnie jest też i w Białymstoku. 20 grudnia 1994 r. zostało zawarte porozumienie podpisane przez sześciu rektorów wyższych uczelni (Politechniki Białostockiej, Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku, Akademii Medycznej, Filii Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie z siedzibą w Białymstoku, Filii Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie z siedzibą w Białymstoku i Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego) w sprawie budowy miejskiej sieci komputerowej, nazwanej później BIAMAN. Porozumieniem środowiskowym objęto nadto usytuowane w Białowieży - Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk, Białowieską Stację Geobotaniczną Uniwersytetu Warszawskiego oraz Zakład Lasów Naturalnych Instytutu Badawczego Leśnictwa w Warszawie.

„Jednostka Wiodąca jak Rada Użytkowników uznały, iż środowisku naszemu niezbędnym jest sieciowy serwer środowiskowy, na którym utworzona powinna być regionalna baza danych, w której przechowywane byłyby informacje, dotyczące unikalnego przecież w skali Europy i świata środowiska przyrodniczego Makroregionu Białostockiego”².

WBP, która posiada unikalny księgozbiór regionalny, pomimo takiego celu założenia BIAMAN-u, nie została w nim

² Biaman. Białostocka Miejska Sieć Komputerowa Środowiska Naukowego i Akademickiego Białegostoku. Białystok, 1997 s.9

uwzględniona, chociaż kabel światłowodowy położony jest po drugiej stronie ulicy Kilińskiego.

Etap pierwszy BIAMAN-u został oddany do użytku na początku marca 1997 r. (trasa światłowodowa o długości 7.669 m), etap drugi planuje się zakończyć w trzecim kwartale 1998 r., zależeć to jednak będzie od przyznanych na ten cel funduszy z KBN (długość trasy światłowodowej ok. 8,4 km), etap trzeci kończący całą inwestycję planowany jest na rok 1999 (długość trasy światłowodowej ok. 15 km).

Wiesława FILIPKOWSKA
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy
w Mońkach

KOMPUTERYZACJA W BIBLIOTECE PUBLICZNEJ MIASTA I GMINY W MOŃKACH

Pracę w bibliotece podjęłam w lutym 1995 r. Decyzja o wprowadzeniu komputeryzacji biblioteki została już podjęta. Dzięki staraniom poprzedniej Pani Dyrektor zostały zakupione 2 komputery typu PC 486 i Back-UPS. Pozostała sprawa programu i jak się później okazało jeszcze innych spraw czysto technicznych. Muszę przyznać, że bardzo długo zastanawialiśmy się nad wyborem. Rozumieją to chyba wszyscy, którzy stoją przed koniecznością podjęcia takiej decyzji. Przyjeliśmy następujące kryteria:

- format i możliwość korzystania z Przewodnika Bibliograficznego Biblioteki Narodowej
- koszt obsługi pracy programu (serwis i pomoc merytoryczna)
- koszt programu
- natychmiastowa automatyzacja niektórych prac bibliotecznych
- możliwość przeszkoleń
- „przyjazność programu”
- dokumentacja programu na piśmie.

Pisząc to teraz mogłam użyć innych, bardziej naukowych argumentów, ale chciałabym przedstawić tu nasze rzeczywiste rozterki i nasz ówczesny tok myślenia. Najbardziej liczyliśmy na pomoc Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej - Pani Bożena Bartoszewicz-Fabiańska i Pani Małgorzata Kamińska udzieliły nam wszelkich potrzebnych informacji, niestety nie

pomogło nam to w podjęciu decyzji. Dużo przeczytałyśmy na ten temat, przeglądałam materiały z „Ogólnopolskiej Konferencji na temat komputeryzacji bibliotek” oraz wszelkie inne wydawnictwa poświęcone tej tematyce.

Ze względu na koszt rozważane były programy „Sowa”, „MAK” i program autorski Pana Kaniowskiego zainstalowany w WBP w Białymstoku. Decyzję poprzedziły liczne rozmowy i w miarę możliwości osobiste zapoznanie się z pracą programu. W tym miejscu chciałabym serdecznie podziękować Pani Dyrektor Jadwidze Majerowskiej za miłe przyjęcie i zapoznanie nas z programem Pana Kaniowskiego zainstalowanym w Łapach.

Mimo wielu dobrych opinii (przyjazność, możliwość przeszkoleń, system zintegrowany, obsługa inwentarzy) najpierw zrezygnowaliśmy z myśli o Sowie. Zadecydowała o tym głównie odległość firmy (Poznań) i brak w regionie północno-wschodnim jakiegokolwiek biblioteki pracującej w tym programie. Znam oczywiście i inne wady programu (format!) ale dynamika zmian i ekspansywność programu była bardzo kusząca. Niestety, nie nam - niewielkiej bibliotece porywać się na eksperymenty.

Pozostały do wyboru dwa programy. Mimo pewnej wiedzy o formatach, możliwości importu i eksportu z PB tak naprawdę o wyborze programu zadecydowało to, że MAK-a można było wprowadzać „z biegu”. Myślę, że niektóre problemy z tym związane są do rozwiązania również w programie Pana Kaniowskiego, ale w tym okresie dostępny był tylko program Wypożyczalnia, dający efekt dopiero po wprowadzeniu całego księgozbioru. Mońki przystępowały do komputeryzacji już po redukcjach etatów, nie stać nas było na automatyzację przynoszącą efekty po kilku latach. Tak więc drogą eliminacji pozostał MAK. Przystąpiliśmy do jego wprowadzenia pełni obaw i pytań.

Najważniejszą sprawą w MAK-u jest opracowanie struktury bazy danych. Liczba 1000 pól i podpól raczej przeraża niż zachęca. Bardzo pomogło nam to, że WBP miała już opracowaną swoją strukturę bazy danych i skorzystaliśmy z gotowego wzoru, zyskując przy tym na przyszłość możliwość wymiany danych. Trzeba tu powiedzieć, że MAK do programów przyjaznych nie zalicza się na pewno i tylko dzięki zaangażowaniu i wiedzy Pani Bożeny Bartoszewicz-Fabiańskiej udało nam się w miarę bezboleśnie przebyć pierwszy etap wdrażania programu. Uczestniczyliśmy oczywiście w kursach obsługi MAK-a organizowanych przez CUKB, ale nic nie zastąpi praktyki. Dzięki szkoleniom miałyśmy tylko okazję poznać twórców programu i upewnić się, że naprawdę są ludźmi gotowymi pomóc w każdej sytuacji. Poznawałyśmy program stopniowo, w miarę naszych potrzeb i jak sądzę nie poznałyśmy go jeszcze do końca. Zaczęłyśmy od wprowadzania nowości i drukowania kart katalogowych. Usprawniło to bardzo opracowanie i zachęciło do dalszej pracy. Karty drukujemy nadal, ponieważ nie jesteśmy w stanie oddać czytelnikom do dyspozycji samodzielnego stanowiska komputerowego. Poza tym jeszcze dość długo będzie konieczność drukowania kart do filii. Trzeba dodać, iż w międzyczasie dokupiliśmy jeden komputer i drukarkę atramentową HP DeskJet. Komputery są połączone w sieć za pomocą najprostszego i najtańszego programu Novell Personal Netware typu peer-to-peer. Daje to możliwość przesyłania danych i możliwość takiego samego dostępu do informacji na każdym stanowisku. Przy okazji okazało się, że posiadanie komputerów, to jeszcze nie komputeryzacja. Należało je połączyć w sieć (okablować), zabezpieczyć (system alarmowy), w naszym przypadku położyć oddzielną sieć elektryczną, by wszystkie pracowały na jednej fazie. Są to spore koszty, które należy uwzględnić w wydatkach.

Po opracowaniu drukowania przystąpiliśmy do następnego etapu - wprowadzania danych wstecz. Opieraliśmy się na

księżde inwentarzowej, stosując opis skrócony, mając na uwadze dane potrzebne do drukowania protokołów ubytków.

W tej chwili księgozbiór Oddziału dla Dzieci został wprowadzony w całości, a od maja 1997 r. odbywa się tam również komputerowe wypożyczalnie. Niestety dysponujemy w oddziale tylko jednym komputerem i czytelnicy nie mogą z niego korzystać. W tej chwili trwa uzupełnianie danych, ale prace przebiegają na bieżąco i pracownicy bardzo sobie chwalą możliwość dokładnego uzupełniania katalogu. Wypożyczalnia w MAK-u jest dość dobra. Statystyka na naszą prośbę została przystosowana do potrzeb biblioteki publicznej, istnieje możliwość drukowania monitów i odczytu historii czytelnika lub jednostki inwentarzowej (bez możliwości wydrukowania). Minusem MAK-a jest niemożność modyfikacji dokumentów w trakcie wypożyczania, zmusza to jednak do większej dyscypliny pracy. MAK jest programem otwartym, sami określamy jakie dane są indeksowane, sami opracowaliśmy strukturę bazy czytelników. Korzystamy bez problemu z PB na dyskietkach, prowadziliśmy udane próby „ściągnięcia” dokumentów z PB wydanego na CD-ROM-ie. Przymierzamy się do wprowadzania haseł przedmiotowych, co w bazach komputerowych jest najważniejszą sprawą. W tej chwili wprowadzamy swoje słowa kluczowe i korzystamy z języka haseł przedmiotowych BN, powtarzalność pól daje tu bardzo duże możliwości.

Konieczność wprowadzania książek do komputera stała się okazją do uporządkowania księgozbioru w Wypożyczalni. Sprawdziliśmy wszystkie sygnatury, połączyliśmy niektóre działy. Traktujemy UKD jako pomoc przy ustawieniu księgozbioru na półkach, kładąc obecnie nacisk na opracowanie przedmiotowe. Komputeryzacja wymusza pewne zmiany w sposobie myślenia. Problemem staje się nie brak informacji, a raczej jej nadmiar i konieczność jej uporządkowania.

Najważniejsze jest jednak, to że nie załujemy naszego wyboru. MAK w pełni spełnia nasze wymagania jeśli chodzi o katalogowanie i wyszukiwanie. Sprawdza się wypożyczalnia i druk kart katalogowych. Struktury baz mogą być modyfikowane przez nas, długości pól i podpól są zmienne. Program jest otwarty. Doświadczenia Biblioteki Głównej F UW, wskazują na możliwość konwersji danych do innych programów.

Szkoda tylko, że ciągle trwa powielanie pracy i centralne opracowanie książek w BN jest tylko marzeniem. Żal tym większy, że wiemy już jak to może wyglądać. Odnalezienie nowości na dyskietce PB BN jest naprawdę rzadkie i witane okrzykiem radości.

Jeśli Państwo macie pytania, to służymy swoim skromnym doświadczeniem i zapraszamy do wymiany poglądów.

Barbara KUPREL
Biblioteka Publiczna
Miasta i Gminy
w Mońkach

SPOTKANIA W BIBLIOTECE

W dniach 4-18 listopada 1997 roku w Oddziale dla Dzieci Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Mońkach została zorganizowana wystawa poświęcona historii książki. Wystawę przygotowano według zagadnień:

1. **Książka rękopiśmienna**
 - a) książka kamienna i kuta w brązie
 - b) książka papirusowa
 - c) tabliczki gliniane i woskowe
2. **Książka drukowana**
 - a) książka drukowana rękodzielniczo
 - b) książka drukowana maszynowo

Wystawa książek w Oddziale dla dzieci

1. **Książka współczesna**

- a) kodeks
- b) kasetą magnetofonową
- c) płyta gramofonowa
- d) dyskietka komputerowa
- e) płyta kompaktowa.

Na wystawie wyeksponowano: książkę w postaci zwoju (wykonaną z papieru), kartę papirusową, tabliczkę glinianą (wykonaną z masy solnej z domieszką brązowej farby plakatowej), tabliczkę woskową (pojemnik drewniany wypełniony woskiem pszczelim), ilustracje książkowe oraz kopie ilustracji wykonane techniką ksero.

Do prezentacji eksponatów wystawy użyto drewnianych ram obciągniętych czarnym płótnem oraz stolika przykrytego czarną tkaniną.

Na dwa tygodnie przed mającą odbywać się wystawą wywieszono zostały plakaty informacyjne w trzech szkołach podstawowych oraz w bibliotece. Od 4 listopada przyjmowano

Dzieci słuchają opowieści o historii książki.

klasy w bibliotece (średnio od 4 do 6 klas dziennie). Zasadniczą częścią wystawy była opowieść o dziejach książki, z którą dzieci były zapoznawane na początku, kiedy siedziały wygodnie a przed oczyma miały ekspozycję. Sami nauczyciele stwierdzali, że zaskakiwało ich skupienie i uwaga uczniów. Mając na uwadze, że są to dzieci, część eksponatów była tak przygotowana, by można je było wziąć do ręki, co też na koniec czyniono bardzo chętnie. Największym zainteresowaniem dzieci cieszyły się: zwój, papirus, tabliczka gliniana, tabliczka woskowa, płyta kompaktowa.

Oprócz tego w programie w/w spotkań w bibliotece był przegląd książek tematycznie związanych z historią książki. Była to też doskonała okazja do zaproszenia dzieci do udziału w konkursie pod nazwą „Ocalić od zapomnienia język naszych dziadków i pradiadków”. Zwrócono uwagę dzieci na to, że zmianie uległa nie tylko forma książki, ale i język polski jakiego używano do przekazywania treści książki. Język ulega przemianom nie tylko na przestrzeni wieków, ale i na przestrzeni lat. Regionalizmy jakich używają nasi dziadkowie i pradiadkowie stopniowo zanikają.

Czas pobytu każdej klasy w bibliotece obliczony był na 45 minut. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem nauczycieli i dzieci. Obejrzało ją 1187 uczniów z 44 klas. Była to doskonała okazja do popularyzacji biblioteki i książki w środowisku.

Wystawa nie zakłócała pracy biblioteki. Zorganizowano ją w czytelni Oddziału. Na czas jej trwania część stolików przeniesiono do wypożyczalni. Dzięki temu w czasie spotkań z dziećmi było możliwe udostępnianie księgozbioru informacyjnego oraz księgozbioru do domu. Po godzinie 14⁰⁰ czytelnia była czynna. Wystawa pod hasłem „Historia książki” jest już kolejną tego typu formą pracy zorganizowaną przez nasz Oddział. W przyszłym roku wystawa poświęcona będzie twórczości Adama Mickiewicza.

Wiesława FILIPKOWSKA
Barbara KUPREL
Biblioteka Publiczna
Miasta i Gminy
w Mońkach

**„OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA JĘZYK NASZYCH
DZIADKÓW I PRADZIADKÓW”.**
(Konkurs czytelniczy dla dzieci).

Organizator konkursu

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Mońkach - Oddział dla
Dzieci i Młodzieży

Założenia konkursu

1. Poszerzenie wiedzy dzieci na temat:
 - a) historii książki
 - b) historii języka polskiego
 - c) regionalizmów
2. Wykształcenie u dzieci nawyku systematycznego odwiedzania biblioteki.
3. Zachęcenie dzieci do czynnego udziału w zajęciach organizowanych przez bibliotekę.
4. Zainteresowanie dzieci historią regionu monieckiego.
5. Pogłębienie więzi dzieci ze starszym pokoleniem.

Czas trwania konkursu

listopad 1997 - marzec 1998

Uczestnicy

uczniowie klas I-VIII szkół podstawowych gminy Mońki

Zadania uczestników

1. Opracowanie ilustrowanego słownika regionalizmów (klasy I-IV).
2. Opracowanie słownika regionalizmów z wyjaśnieniem znaczenia słów (klasy V-VIII).

Prace konkursowe należy złożyć w Oddziale dla Dzieci do dnia 31 marca 1998 roku

Przebieg konkursu

Popularyzacja konkursu

Upowszechnianie tematyki konkursu wśród czytelników bibliotek poprzez:

- wystawę przedstawiającą dzieje książki,
- współpracę ze szkołami,
- plakaty,
- indywidualne rozmowy z czytelnikami.

Podsumowanie konkursu

Podsumowanie zostanie zorganizowane przez Oddział dla Dzieci i Młodzieży w Mońkach w kwietniu 1998 roku. O dokładnym terminie poinformujemy odrębnym pismem.

Do każdej pracy muszą być załączone dane jej autora:

- imię i nazwisko
- klasa
- nazwa i adres szkoły.

Prace będzie oceniać komisja w składzie

- bibliotekarz,
- polonista,
- przedstawiciel starszego pokolenia z naszego regionu.

Dzieci będą oceniane w 2 grupach wiekowych

- I grupa kl. I - IV,
- II grupa kl. V - VIII.

Przy ocenie prac komisja weźmie pod uwagę:

- ilość słów zebranych w pracy,
- sposób ich przedstawienia, stronę plastyczną.

**NA UCZESTNIKÓW KONKURSU CZEKAJĄ
NAGRODY.**

Ewa ZINIEWICZ-SIERGIEJKO
Dział Metodyki Bibliotecznej
i Doskonalenia Kadr WBP

ADAM MICKIEWICZ - „PAN TADEUSZ”

Uwagi metodyczne

Pomoce metodyczne o tematyce dotyczącej „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza proponuje się do wykorzystania w czasie imprez organizowanych w związku z obchodami w 1998 r. dwusetnej rocznicy urodzin poety. W zależności od potrzeb można realizować wszystkie zadania lub wybrać tylko niektóre z nich. Możliwe jest rozwiązywanie części zadań w domu.

Szczegółowe uwagi metodyczne dołączono do każdej propozycji.

Pomoce przeznaczone są dla uczniów klasy VIII. („Pan Tadeusz” jest lekturą kl. VIII), choć niektóre z nich („Podróż do Soplicowa”, „Kompozycja w antyramach”) można wykorzystać na zajęciach z dziećmi młodszymi (od klasy V).

W skład zestawu wchodzi:

1. Rysunek w grupach - „Podróż do Soplicowa”
2. Praca z tekstem
3. Kompozycja w antyramach
4. Test
5. Krzyżówka

RYSUNEK W GRUPACH „PODRÓŻ DO SOPLICOWA”

Uczestnicy, podzieleni na grupy (nie większe niż 4-osobowe) mają za zadanie narysowanie na arkuszach szarego papieru Soplicowa z uwzględnieniem elementów krajobrazu i zabudowań opisanych w tekście (Opis Soplicowa z Księgi I: Gospodarstwo: od słów: „**Śród takich pól przed laty [...]**” do słów „**Że gościnna, i wszystkich w gościnę zaprasza**”).

Każda z osób otrzymuje mazak w jednym kolorze lub farbę plakatową i pędzel. (Kolory: niebieski, brązowy, zielony, żółty). Członkowie grupy nie mogą się ze sobą porozumiewać.

W razie potrzeby można fragment opisujący Soplicowo odczytać głośno.

Przy ocenie prac należy zwrócić uwagę na uwzględnienie następujących elementów:

1. ruczaj
2. pagórek
3. brzoźowy gaj
4. pobielane ściany dworu
5. podmurówka
6. ściany z drewnianych belek
7. duża stodoła
8. topole
9. trzy stogi
10. otwarta brama
11. w tle: gęsto ustawione kopce
12. oracze

Praca każdej grupy powinna być wspólnie omówiona ze zwróceniem uwagi na poszczególne elementy krajobrazu i zabudowań występujących w opisie i na rysunkach.

Punktowane jest uwzględnienie każdego z wyżej wymienionych elementów. Ogółem można uzyskać 12 punktów. Członkowie grupy otrzymują tę samą ilość punktów.

PRACA Z TEKSTEM

Uczestnicy losują karteczki, na których powielone są krótkie fragmenty z „Pana Tadeusza” z opuszczonymi wyrazami. Zadanie polega na uzupełnieniu brakujących słów (po 3 w każdym fragmencie). Można pracować indywidualnie lub w grupach. Każda z osób lub grup powinna otrzymać do wykozystania tekst „Pana Tadeusza”.

Za każdy właściwie wpisany wyraz przysługuje 1 pkt. Ogółem można otrzymać 3 pkt. W przypadku pracy w grupach każdy z jej członków otrzymuje tę samą ilość punktów.

Przed oddaniem uzupełnionych fragmentów osobie prowadzącej, uczestnicy muszą wpisać na odwrocie karteczek swoje imiona i nazwiska.

FRAGMENTY DO UZUPEŁNIENIA

1. Czeremchy oplatane dzikich _____ wieńcem,
Jarzębiny ze świeżym pasterskim _____
Leszczyna jak menada z zielonymi berły,
Ubranymi jak w grona, w orzechowe _____.
2. Nagle _____ zwały się, porwały się w poły,
Borykają się, kręcą, świszczącymi koły
Krążą po _____, macą do dna wody w stawach,
Wpadli na _____ świszczącą po łożach i trawach.
3. Córka _____, ze swym mężem wojewodą
Gdzieś w _____ wywieziona, tam umarła młodo,

Zostawiła tę w kraju _____, małą Zosię,
Kazałem ją hodować.

4. Poloneza czas zacząć. - _____ rusza
I z lekka zarzuciwszy _____ kontusza,
I _____ podkrecając, podał rękę Zosi
I skłoniwszy się grzecznie, w pierwszą parę prosi.
5. _____ ten był nalany ode dna po brzegi
Piankami i _____ białymi jak śniegi
Udawał przewybornie _____ zimowy;
6. Wezwano pokojową i służącą dziewczę;
W naczynie srebrne _____ wylano konewkę,
Zosia, jak _____ w piasku, trzepoce się; myje
Z pomocą sługi _____, oblicze i szyję.
7. O gdybym kiedy dożył tej pociechy,
Żeby te _____ zbłądziły pod strzechy,
Żeby wieśniaczki, kręcąc _____
Gdy odśpiewają ulubione zwrotki
[.....]
Gdyby też wzięły na koniec do ręki
Te księgi proste jako ich _____.
8. W ludziach straty nie było; ale wszystkie _____
Miały zwichnione nogi, _____ także kulawy,
Obnażony z _____, poległ na talerzach
Zlanych winem, jak rycerz na krwawych puklerzach, [...]
9. O roku ów! kto ciebie widział w naszym kraju!
Ciebie _____ zowie dotąd rokiem urodzaju,
A żołnierz rokiem _____, dotąd lubią starzy

O tobie _____, dotąd pieśń o tobie marzy.

10. Natenczas Wojski chwycił na _____ przypięty
Swoją _____ bawoli, długi, cętkowany, kręty
Jak wąż _____, oburącz do ust go przycisnął,
Wzdał policzki jak banię, w oczach krwią zabłysnął.

Brakujące wyrazy:

1. chmielów
rumieńcem
perły	6. wody
wróbel
ręce
2. wichry
stawach
łąki	7. księgi
kołowrotki
piosenki
3. Stołnika
Sybir
córkę	8. ławy
stół
obrusa
4. Podkomorzy
wyloty
wasa	9. lud
wojny
bajać
5. Serwis
cukrami
krajobraz	10. taśmie
róg
boa

KOMPOZYCJA W ANTYRAMACH

Uczestnicy, po wysłuchaniu fragmentu odczytanego przez osobę prowadzącą zajęcia, przedstawiają w formie

kompozycji w antyramach swoje wrażenia i odczucia z nim związane. Wykorzystują przygotowane wcześniej materiały, np.: kolorowe bibułki, papier do wycinanek, suche liście, skrawki materiału, resztki włóczki itp. materiały dające się umieścić pod szkłem antyramy. Można również zaproponować posługiwanie się mazakami, kredkami i farbami.

Po ukończeniu pracy należy urządzić wystawkę. Każdy z autorów powinien wypowiedzieć się na temat swojej kompozycji.

Jeżeli powyższa propozycja zostanie potraktowana jako zadanie konkursowe, proponuje się głosowanie na najciekawszą pracę. Kompozycje można oznaczyć wówczas kolejnymi numerami. Uczestnicy głosują wówczas przez wpisanie na przygotowanych wcześniej karteczkach numeru pracy uznanej za najciekawszą i przekazują osobie prowadzącej.

W wypadku potraktowania propozycji jako części konkursu, punktację uzyskaną za kompozycję należy doliczyć do punktacji ogólnej.

Kompozycja może być także wykonywana w grupach, np. w wypadku braku odpowiedniej ilości antyram. Każdy członek grupy otrzymuje wówczas tę samą ilość punktów.

Fragменты proponowane do opracowania plastycznego:

- 1. Opis puszczy litewskiej z Księgi IV: Dyplomatyka i łowy**
- od słów: „Któż zbadał puszczy litewskich przepastne krainy, [...] do słów: „Grzejąca się nad kotłem, w którym warzą trupa”
lub
- 2. Opis lasów litewskich z Księgi III: Umizgi**
- od słów: „A przecież wokoło nich ciągnęły się lasy [...] do słów: „Na dębów, przodków swoich, skamieniałych

trupach”.

lub

3. Opis burzy z Księgi X: Emigracja. Jacek

- od słów: „Nagle wichry zwarły się, porwały się w poły,
[...] do słów: „Ryknęły jak niedźwiedzie”.

TEST

Uczestnicy odpowiadają (indywidualnie lub w grupach) na zadania testowe, które otrzymują powielone. Kartki z testem podpisują imieniem i nazwiskiem. Odpowiedź uznaną za poprawną oznaczają krzyżykiem.

Za każdą poprawną odpowiedź przysługuje 1 pkt. Ogółem można uzyskać 10 pkt.

WZÓR TESTU

1. „Biegał po całym domu i szukał komnaty,
Gdzie mieszkał dzieckiem będąc, przed dziesięciu laty”
 - a) Gerwazy
 - b) Tadeusz
 - c) ksiądz Robak

2. Wygłosił naukę o grzeczności:
 - a) Sędzia
 - b) Podkomorzy
 - c) Wojski

3. „[...] lubił widoki niezwykle i nowe,
Zwał je romansowymi; mawiał, że ma głowę
Romansową; w istocie był wielkim dziwakiem”.
 - a) Jacek Soplica
 - b) Hrabia

- c) Tadeusz
4. Zabił w afekcie Stolnika
 - a) Jacek Soplica
 - b) Hrabia
 - c) Wojski
 5. Zachwyił myśliwych grą na rogu
 - a) Wojski
 - b) Jankiel
 - c) Asesor
 6. Rok z tytułu jednej z ksiąg
 - a) 1812
 - b) 1809
 - c) 1813
 7. Ważna postać historyczna, o której mowa w „Panu Tadeuszu”
 - a) Kazimierz Wielki
 - b) Jan III Sobieski
 - c) Napoleon
 8. Pierwsza para tańcząca poloneza na „ostatniej uczcie staropolskiej”
 - a) Podkomorzy i Zosia
 - b) Hrabia i Zosia
 - c) Tadeusz i Telimena
 9. Asesor i Rejent toczyli spór o:
 - a) herby
 - b) psy
 - c) urzędy

10. Zabił niedźwiedzia ratując życie Hrabiemu i Tadeuszowi
- a) Maciej Dobrzyński
 - b) Gerwazy
 - c) ksiądz Robak

Poprawne odpowiedzi:

- 1. b
- 2. a
- 3. b
- 4. a
- 5. a
- 6. a
- 7. c
- 8. a
- 9. b
- 10. c

KRZYŻÓWKA

Rozwiązanie krzyżówki wymaga znajomości „Pana Tadeusza” A. Mickiewicza.

Powieloną „pustą” krzyżówkę powinien otrzymać każdy uczestnik lub grupa. Można także zaproponować uczestnikom rozwiązanie krzyżówki w domu i wręczyć ją na zakończenie imprezy.

Proponuje się przyznanie 1 pkt. za każde prawidłowo wpisane hasło i 5 pkt. za hasło główne. Brak któregoś z haseł szczegółowych nie wyklucza możliwości odgadnięcia hasła głównego, a więc również zdobycia za nie punktów. W takim jednak wypadku uczestnik powinien wpisać poprawnie przynajmniej połowę (6) haseł szczegółowych.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI

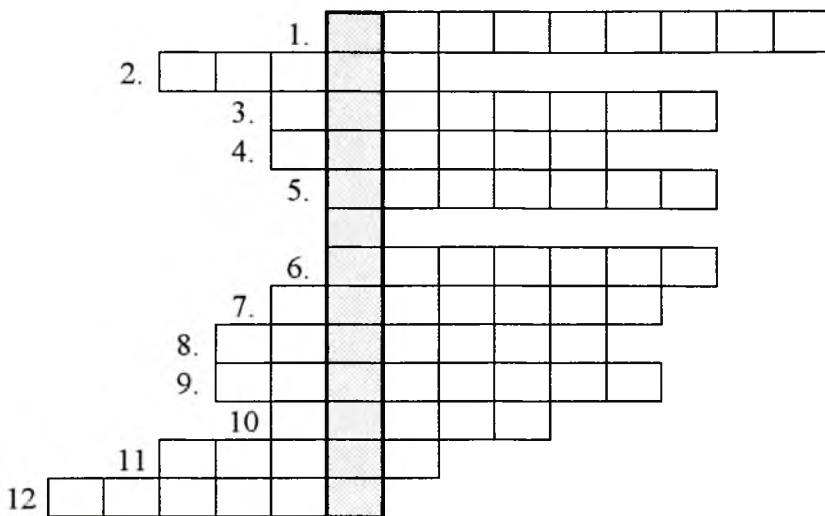
				1.	J	A	R	Z	Ę	B	I	N	A
2.	R	O	B	A	K								
				3.	S	C	Y	Z	O	R	Y	K	
				4.	R	E	K	U	Z	A			
				5.	K	O	N	T	U	S	Z		
				6.	S	E	R	N	I	C	A		
				7.	W	O	K	A	N	D	A		
				8.	S	O	P	L	I	C	A		
				9.	T	E	L	I	M	E	N	A	
				10.	W	I	L	N	O				
				11.	S	Ł	U	C	K				
12.	L	E	L	I	W	A							

ZNACZENIE HASEŁ

1. Drzewo ze „świeżym pasterskim rumieńcem”
2. Książd
3. Potężny miecz Gerwazego
4. Oznaczało ją podanie „czarnej polewki” paniczowi starającemu się o rękę panny
5. Tradycyjny męski strój szlachecki
6. Upadła na Moskali w czasie zajazdu
7. Wąska, podłużna książeczka, w której spisywano nazwiska procesujących się stron
8. Nazwisko Tadeusza
9. Ciotka Zosi
10. Miasto, w którym znajduje się jeden z cudownych obrazów Najświętszej Maryi Panny wspomniany w inwokacji
11. Miasto, w którym była sławna ca całą Polskę fabryka złotogłowi i pasów litych
12. Herb Sopliców

Wzór krzyżówki do przekazania uczestnikom:

Imię i nazwisko

HASŁA

1. Drzewo ze „świeżym pasterskim rumieńcem”
2. Książd
3. Potężny miecz Gerwazego
4. Oznaczało ją podanie „czarnej polewki” paniczowi starającemu się o rękę panny
5. Tradycyjny męski strój szlachecki
6. Upadła na Moskali w czasie zajazdu
7. Wąska, podłużna książeczka, w której spisywano nazwiska procesujących się stron
8. Nazwisko Tadeusza
9. Ciotka Zosi
10. Miasto, w którym znajduje się jeden z cudownych obrazów Najświętszej Maryi Panny wspomniany w inwokacji

11. Miasto, w którym była sławna na całą Polskę fabryka złotogłowi i pasów litych
12. Herb Sopliców

KALENDARIUM ŚWIĄT I ROCZNIC 1998

Dni i obchody ogólnopolskie i międzynarodowe

1	I	Światowy Dzień Pokoju
21	I	Dzień Babci
22	I	Dzień Dziadka
25	I	Światowy Dzień Walki z Trądem
27	I	Światowy Dzień Celnictwa
28	I	Międzynarodowy Dzień Mobilizacji przeciwko Wojnie Nuklearnej
11	II	Światowy Dzień Chorych
14	II	Święto Zakochanych - „Walentynki”
22	II	Dzień Myśli Braterskiej
1	III	Międzynarodowy Dzień Walki przeciwko Zbrojeniom Atomowym
3	III	Dzień Pokoju Pisarzy
8	III	Międzynarodowy Dzień Kobiet
15	III	Światowy Dzień Praw Konsumenta Międzynarodowy Dzień Inwalidów i ludzi Niepełnosprawnych
17	III	Światowy Dzień Morza
21	III	Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową i Apartheidem
22	III	Światowy Dzień Wody
23	III	Światowy Dzień Meteorologii
27	III	Międzynarodowy Dzień Teatru
28	III	Dzień Pamięci Pracowników, którzy Utracili Życie lub Zdrowie w Wyniku Wypadków przy Pracy

1	IV	Międzynarodowy Dzień Ptaków
1-7	IV	Tydzień Ochrony Wód
2	IV	Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci
5	IV	Międzynarodowy Dzień Trzeźwości
7	IV	Światowy Dzień Zdrowia
17	IV	Dzień Pracownika Służby Zdrowia
11	IV	Międzynarodowy Dzień Solidarności Wyzwolonych Więźniów Politycznych
12	IV	Międzynarodowy Dzień Lotnictwa i Kosmonautyki
13	IV	Światowy Dzień Pamięci Ofiar Katynia
15	IV	Międzynarodowy Dzień Kombatanta
18	IV	Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków
20	IV	Międzynarodowy Dzień Wolnej Prasy
22	IV	Międzynarodowy Dzień Ziemi
23	IV	Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich
24	IV	Międzynarodowy Dzień Solidarności Młodzieży
26	IV	Światowy Dzień Miast Bliźniaczych
29	IV	Międzynarodowy Dzień Tańca
1	V	Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy 1 Maja
3	V	Święto Narodowe - Trzeciego Maja
5	V	Dzień Prasy
8	V	Dzień Bibliotekarza i Bibliotek
8	V	Dzień Zwycięstwa
8	V	Międzynarodowy Dzień Czerwonego Krzyża
9	V	Dzień Europy
12	V	Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek
14	V	Międzynarodowy Dzień Rodziny
15	V	Święto Polskiej Muzyki i Plastyki
17	V	Światowy Dzień Telekomunikacji
18	V	Międzynarodowy Dzień Muzeów

25	V	Dzień Działacza Kultury
25	V	Międzynarodowy Dzień Współzawodnictwa
26	V	Dzień Matki
29	V	Dzień Drukarza
31	V	Światowy Dzień Rozwoju Kultury
1	VI	Międzynarodowy Dzień Dziecka
4	VI	Międzynarodowy Dzień Dzieci - Ofiar Agresji
5	VI	Światowy Dzień Ochrony Środowiska
21	VI	Dzień Europejskiej Muzyki
23	VI	Dzień Ojca
26	VI	Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii
27	VI	Światowy Dzień Walki z Cukrzycą
27	VI	Światowy Dzień Rybołówstwa
1	VII	Światowy Dzień Architektury
5	VII	Międzynarodowy Dzień Spółdzielczości
11	VII	Światowy Dzień Ludności
11-18	VII	Światowy Tydzień Bałtyku
24	VII	Święto Policji
5	VIII	Światowy Dzień Rozbrojenia
15	VIII	Dzień Wojska Polskiego
13	VIII	Międzynarodowy Dzień Leworęcznych
28	VIII	Święto Lotnictwa
1	IX	Dzień Weterana
1	IX	Światowy Dzień Pokoju
8	IX	Międzynarodowy Dzień Solidarności Dziennikarzy
8	IX	Międzynarodowy Dzień Walki z Analfabetyzmem
9	IX	Światowy Dzień Urody

15-17	IX	Sprzątanie Świata
16	IX	Międzynarodowy Dzień Ochrony Warstwy Ozonowej
21	IX	Światowy Dzień Choroby Alzheimerera
27	IX	Międzynarodowy Dzień Turystyki
28	IX	Międzynarodowy Dzień Głuchych
1	X	Międzynarodowy Dzień Ludzi Starszych
1	X	Międzynarodowy Dzień Muzyki
1	X	Międzynarodowy Dzień Lekarza
4-10	X	Światowy Tydzień Zwierząt
8	X	Międzynarodowy Dzień Uchodźcy
9	X	Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego
9	X	Światowy Dzień Unii Pocztowej
9	X	Dzień Znaczka Pocztoowego
9-10	X	Światowe Dni Ptaków
14	X	Światowy Dzień Normalizacji
14	X	Dzień Edukacji Narodowej
16	X	Światowy Dzień Żywności
17	X	Międzynarodowy Dzień Ograniczenia Promieniowania Radioaktywnego
17	X	Światowy Dzień Walki z Nędzą
18	X	Dzień Poczty Polskiej
20	X	Międzynarodowy Dzień Więzionych Dziennikarzy
24	X	Światowy Dzień Informacji
24	X	Dzień Organizacji Narodów Zjednoczonych
26-31	X	Tydzień Rozbrojenia
27	X	Światowy Dzień Modlitw o Pokój
31	X	Światowy Dzień Oszczędności
3	XI	Dzień Myśliwych
10	XI	Światowy Dzień Młodzieży
11	XI	Narodowe Święto Niepodległości

13	XI	Międzynarodowy Dzień Niewidomych
14	XI	Światowy Dzień Diabetyków
15	XI	Dzień Emigranta
16	XI	Dzień Tolerancji
17	XI	Międzynarodowy Dzień Studenta
18	XI	Międzynarodowy Dzień bez Papierosa
29	XI	Dzień Podchorążego
1	XII	Światowy Dzień Walki z AIDS
2	XII	Światowy Dzień Walki z Uciskiem
3	XII	Światowy Dzień Niepełnosprawnych
4	XII	Dzień Górnika i Naftowca - „Barbórka”
5	XII	Międzynarodowy Dzień Pomocy Cierpiącym
5	XII	Międzynarodowy Dzień Wolontariusza
8	XII	Dzień Kupca i Usługowca
10	XII	Międzynarodowy Dzień Ochrony Praw Człowieka
12	XII	Światowy Dzień Dziecka w Środkach Masowego Przekazu
13	XII	Dzień Księgarza

Wyboru dokonała:
Joanna Ramotowska
instruktor DMBiDK WBP

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

- 1 lipiec**
MGBP Kleszczele Likwidacja Filii Bibliotecznej w Policznej gm. Kleszczele
- 11 lipiec**
WBP Białystok Z Fundacji Pomocy Bibliotekom przekazano do 35 gmin woj. białostockiego 2376 książek z literatury pięknej polskiej i obcej, krytycznych opracowań i innej wartościowej literatury
- 30 lipiec**
Białystok Na posiedzeniu Prezydium Wojewódzkiego Sejmiku Samorządowego omawiano sprawy funkcjonowania bibliotek publicznych w woj. białostockim. W spotkaniu uczestniczyły: dyr. WBP mgr W. Siniakowicz i kier. DMBiDK mgr J. Juchniewicz
- 18 sierpień**
FB nr 6 Białystok FB nr 6 WBP w Białymstoku zorganizowała wyjazd dzieciom powodzin do Tykocina. Uczestniczyło w nim 39 dzieci z Raciborza. Zapoznaly się z historią i zabytkami miasta. Ponadto zwiedziły Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Tykocinie.
- 30 sierpień**
MGBP Zabłudów Likwidacja Filii Bibliotecznej w Folwarkach Tylickich gm. Zabłudów.
- 8-9 wrzesień**
WBP Białystok W WBP im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku odbyła się ogólnopolska

- konferencja nt. „Dzieci i komputery”.
Instruktor DMBiDK mgr Ewa
Ziniewicz-Siergiejko przedstawiła referat
„Problemy czytelnictwa dziecięcego w
woj. białostockim”.
- 10-12 wrzesień**
Arlamow-Przemysł Ogólnokrajowa konferencja kadry
kierowniczej nt. „Biblioteki publiczne w
okresie transformacji”. Uczestniczyła
mgr M. Czyżewska - z-ca dyr. WBP
- 13 wrzesień**
20 wrzesień
17 październik
WBP Białystok Szkolenie komputerowe z zakresu
korzystania z edytora tekstu WORD.
Uczestniczyło 28 pracowników WBP.
- 17 wrzesień**
WBP Białystok Narada kierowników filii bibliotecznych
WBP. Jej tematem był stan realizacji
zadań w zakresie upowszechniania
książki i czytelnictwa.
- wrzesień**
GBP Czyże Przeniesienie GBP w Czyżach z budynku
prywatnego do pomieszczeń
zajmowanych poprzednio przez urząd
gminy.
- 30 wrzesień**
1 październik
Zielona Góra Konferencja „Współpraca bibliotek
publicznych z zagranicą”. Uczestniczyła
mgr M. Czyżewska - z-ca dyrektora
WBP.
- 14 październik**
WBP Białystok Rozpoczęcie akcji zbierania książek od
czytelników dla Polaków zamieszkałych
na Białorusi p.h. „Książka na gwiazdkę”.

Uczestniczą w niej wszystkie biblioteki samorządowe oraz filie WBP w Białymstoku.

18 października
WBP Białystok

Szkolenie komputerowe w zakresie arkusza kalkulacyjnego. Uczestniczyło 6 pracowników WBP.

24 października
Warszawa

Ogólnokrajowe seminarium „Wykorzystanie INTERNET-u w działalności informacyjnej”.
Uczestniczyli: mgr M. Czyżewska - z-ca dyrektora WBP, mgr H. Sołomianko - kier. Działu Informacyjno-Bibliograficznego, E. Kołomecka - pracownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego.

28 października
Białystok

Udział w XVII Sesji Sejmiku Samorządowego województwa białostockiego, na którym przedstawiono informację o stanie bibliotek i czytelnictwa w województwie białostockim. Uczestniczyli: mgr W. Siniakowicz - dyrektor WBP, mgr J. Juchniewicz - kierownik DMBiDK

30 października
Białystok

Udział w seminarium firmy NOVELL i INFO-SERWIS Computer Land Białystok. Uczestniczyli: mgr M. Czyżewska - z-ca dyrektora WBP, mgr B. Bartoszewicz-Fabiańska - kier. Działu Komputeryzacji

**październik,
listopad**

Udział 26 pracowników filii WBP w szkoleniu mającym na celu poznanie baz komputerowych WBP dostępnych dla czytelnika.

**5-6 listopad
Warszawa**

Konferencja nt. „Unia Europejska”. Uczestniczyły: mgr W. Siniakowicz, dyr. WBP oraz mgr H. Wojskowicz, dyr. MBP w Hajnówce.

**18 listopad
WBP Białystok**

Konwersatorium organizowane wspólnie z ZO SBP, Studium Bibliotekarskim i Filią UW w Białymstoku nt. „Rynek pracy a potrzeba kształcenia bibliotekarzy”. Uczestnicy: pracownicy bibliotek publicznych i naukowych (7 osób)

**19 listopad
FB nr 9 Białystok**

Warsztaty z zakresu metod nowoczesnej pedagogiki. Uczestnicy: pracownicy bibliotek samorządowych i filii WBP. Warsztaty zostaną powtórzone 10.XII w FB nr 6 w Białymstoku.

**25 listopad
MGBP Łapy**

Odeszła na emeryturę Jadwiga Majerowska, długoletni pracownik i dyrektor MGBP w Łapach.

**27 listopad
WBP Białystok**

Odbyła się sesja historyczno-literacka z okazji 10-lecia (zorganizowana w 11-tą rocznicę) nadania imienia Łukasza Górnickiego WBP w Białymstoku, w trakcie której:

- wygłoszono 3 referaty związane

tematycznie z życiem i działalnością
Łukasza Górnickiego

- dokonano promocji książki
Ł. Górnickiego „Droga do wolności”
wydanej nakładem Wojewódzkiej
Biblioteki Publicznej im. Łukasza
Górnickiego w Białymstoku.

Sesji towarzyszyły:

- wystawy pt. „Złoty wiek kultury i
nauki polskiej” oraz „Łukaszowi
Górnickiemu”
- koncert kwintetu muzyki dawnej
„AVISTA” pod kierownictwem
Walentego Kowalczuka.

W trakcie sesji ogłoszono konkurs
wojewódzki dla młodzieży ph. „Wiersze
dobyte z mroku bibliotek” mający na
celu popularyzację poezji staropolskiej.

Kącik literacki

Miłe zaskoczenie sprawił nam list od Pana Wiesława Janusza Mikulskiego zwracającego się z propozycją opublikowania na łamach „Głosu bibliotek publicznych województwa białostockiego” swoich wierszy. Mimo, że jesteśmy czasopismem informacyjno-metodycznym skierowanym do bibliotekarzy bibliotek samorządowych, to z przyjemnością zadośćuczynimy tej prośbie. Tym bardziej, że Pan W.J. Mikulski przez pewien okres w swoim życiu pełnił funkcję bibliotekarza.

Wiesław Janusz Mikulski urodził się 12 lipca 1959 r. w Ostrołęce. Ukończył Akademię Teologii Katolickiej w Warszawie. Ma za sobą pięcioletni staż pracy w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Ostrołęce. Obecnie pracuje jako nauczyciel w Zespole Szkół Zawodowych Nr 4 w Ostrołęce.

Debiutował w 1992 r. na łamach „Zielonego Sztandaru”. W swoim dorobku twórczym ma ponad 1000 publikacji w pismach krajowych i zagranicznych.

Jest współautorem antologii poezji, m.in.: „A. Duch wieje kędy chce...” (Lublin 1994), „Z ziemi moja radość” (Kraków 1995), „Modlitwy znane na nowo odkryte” (Kraków 1996), „Polska nam Papieża dała” (Kraków 1996), „Słowa oczekiwane” (Kraków 1997). Ostatnio ukazał się wybór wierszy „Ikar”.

Wiersze prezentowane były też na antenie wielu rozgłośni radiowych, a cykl 59. artykułów popularnonaukowych ukazał się na łamach „Głosu Katolickiego” (Łomża 1995-1996).

Wiesław J. Mikulski jest laureatem ogólnopolskich konkursów literackich.

Redakcja

*kołysze się gałąź drzewa
w wietrze
jak moje serce*

*jak morze
faluje moja miłość
uderza falami tęsknoty
o skaliste brzegi
o wydmy stłoczone
jak mur ...*

*z Tobą dyliżans życia
niesie mnie szybciej w niebo
uskrzydłone konie pędzą
wśród gwiazd
Ziemia okruchem małym zostaje
całowana Słońcem*

*z Tobą marzenia
jak kurtyna ciszy
odstaniają szczęście
konie pędzą naprzód
konie pędzą pędzą
w niebo ...*

żonie

*strumienie mej tęsknoty szemrzą
leczą ze skał dni
rozbite krople
gwiazdami oplatasz niebo
jak pędzą
srebrnym światłem sen mi wpuszczasz
do powiek*

*gdy wody mej tęsknoty wzbiorą
z szumem płyną po gór krawędzi
rozpryskują się o skały godzin
w wietrze nieba
który zewsząd pędzi...*

SPIS TREŚCI

1. Walentyna Siniakowicz
Zwiedziłam biblioteki publiczne
stanu New York USA 5
2. Jadwiga Pisanko
Egzemplarz obowiązkowy wydawnictw
periodycznych w Wojewódzkiej Bibliotece
Publicznej im. Ł. Górnickiego w Białymstoku 12
3. Ewa Ziniewicz-Siergiejko
Problemy czytelnictwa dziecięcego
w województwie białostockim 15

KOMPUTERYZACJA BIBLIOTEK

4. Maria Czyżewska
Komputeryzacja Wojewódzkiej Biblioteki
Publicznej im. Łukasza Górnickiego
w Białymstoku 22
5. Wiesława Filipkowska
Komputeryzacja w Bibliotece Publicznej
Miasta i Gminy w Mońkach 26

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM

6. Barbara Kuprel
Spotkania w bibliotece 31

POMOCE METODYCZNE

7. Wiesława Filipkowska, Barbara Kuprel
„Ocalić od zapomnienia język naszych
dziadków i pradziadków” (Konkurs
czytelniczy dla dzieci) 34
8. Ewa Ziniewicz-Siergiejko
Adam Mickiewicz - „Pan Tadeusz” 37
9. Kalendarium świąt i rocznic 1998 49
10. Z życia bibliotek 54
11. Kącik literacki 59